

נספח חזותי למערך: סמלים שמספרים מי אנחנו

עמוד 1 – סמלים לאומיים במרחבי חינוך בעולם | עמודים 2–3 – דגלים והצעות היסטוריות להשוואה

א. מה מספרת הכיתה על המדינה שבה לומדים?

החוק מחייב להציג בכל כיתה את דגל צרפת, דגל האיחוד האירופי, סיסמת הרפובליקה ומילות ההמנון.

בטקסס נדרשת הצגת דגלי ארה"ב וטקסס בכיתה שבה נאמרות הצהרות האמונים.

בתיכונים בטורקיה מוצגים בכיתות דיוקן אטאטורק, ההמנון ופניית אטאטורק לנוער.

קוד הדגל ההודי מתיר ומסדיר הנפת דגל במוסדות חינוך ומציע טקס בית-ספרי של הנפה, המנון והצהרה.

תמונות אילוסטרציה המבוססות על מקורות רשמיים; אינן תצלומים תיעודיים

הערה למורה: אלו אילוסטרציות המבוססות על הוראות ומנהגים שנבדקו במקורות רשמיים; הן אינן צילומים תיעודיים של כיתות מסוימות.

ב. דגלים והצעות שלא נבחרו

מומלץ להציג את התמונות ללא הכותרות תחילה ולשאול: מה נשמר מן המסורת הציונית? מה השתנה? איזה רעיון מבטאים שבעת הכוכבים?

הצעת ניסים סבח (1949)

פסים כחולים, מגן דוד כחול ושבעה כוכבים זהובים. משרד החוץ הציג הצעה זו כחלק מן הדיון המאוחר בעיצוב הדגל.

הצעת אוטה וליש (1949)

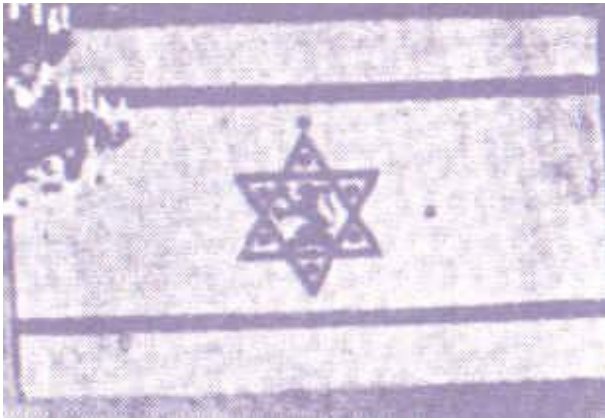
שלושה פסי רוחב – כחול, לבן, כחול – ובמרכז שבעה מגני דוד זהובים. וליש ביקש ליצור דגל מדינה מובחן מן הדגל הציוני.

סקיצה ציונית מוקדמת – אריה יהודה ושבעה כוכבים

גרסה מן השלב הציוני המוקדם: מגן דוד, אריה יהודה ושבעה כוכבים, בהשראת רעיון שבעת הכוכבים של הרצל. זו אינה הצעה מתחרות הדגל של 1948.

ב. דגלים והצעות שלא נבחרו – המשך

דגל ציוני מוקדם עם אריה יהודה

דגם מוקדם המשלב את הכחול-לבן ומגן דוד ובמרכז אריה יהודה ושבעה כוכבים. מובא כרקע להתפתחות הסמל, לא כהצעת 1948.

הצעה מתחרות הדגל: שבעה כוכבים סביב מגן דוד

שבעה מגני דוד זהובים ערוכים סביב מתווה של מגן דוד גדול – ביטוי לרעיון שבעת הכוכבים שנכלל גם בקול הקורא של הממשלה הזמנית.

הערת דיוק חשובה: שתי התמונות מן התקופה הציונית המוקדמת אינן מוצגות כהצעות שהוגשו לממשלת ישראל ב-1948. הן צורפו כדי להראות את הדרך מרעיונות ציוניים מוקדמים אל הדיון בדגל המדינה.

מקורות לזיהוי ולהעמקה

• Flags of the World – Israel: Flag Proposals 1948–1949 (מבוסס בין היתר על חומרי גנזך המדינה ומטח).

• The Israeli Flag – חומר היסטורי של משרד החוץ / Jewish Virtual Library

• My Jewish Learning – The Israeli Flag (לרקע על רעיון שבעת הכוכבים ואריה יהודה).